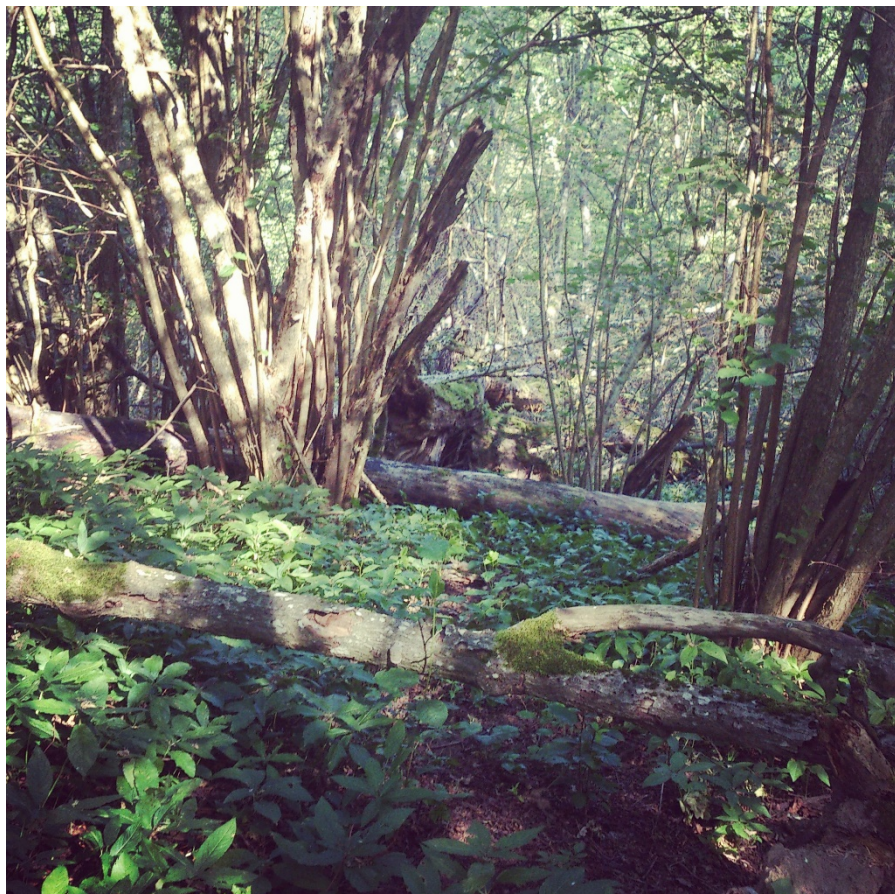

Bilaga 2

Skötselplan för naturreservatet Kaxholmens lövskog i Jönköpings kommun

Beslutat i kommunfullmäktige 2020-11-05

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. SYFTET MED NATURRESERVATET.....	2
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	3
2.1 Administrativa data.....	3
2.2 Topografi, geologi och hydrologi.....	3
2.3 Historik och markanvändning.....	4
2.4 Växt- och djurliv.....	4
2.5 Friluftsliv.....	5
2.6 Bebyggelse och anläggningar.....	6
2.7 Källförteckning.....	6
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET.....	8
3.1 Övergripande mål med skötseln.....	8
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	8
3.3 Friluftsliv och gränser.....	12
3.4. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder.....	13
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	14
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder.....	14
4.2 Uppföljning av bevarandemål.....	14
5. BILAGOR.....	14

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en äldre blandlövskog dominerad av ädellövträd och med inslag av al, asp och hägg samt ett stort inslag av grov hassel
- bevara och vårda en stor artrikedom av växter, djur och svampar knutna till blandlövskog och grova ädellövträd, grov hassel, al, asp och död ved
- bevara områdets geologiska värden för tolkning av inlandsisens avsmältning
- tillgodose och utveckla allmänhetens behov av friluftsliv och naturupplevelser samt möjlighet till pedagogisk verksamhet, idrott och motion

Syftet ska uppnås genom att:

- intern beståndsdynamik i huvudsak får råda kompletterat med viss granreducering samt friställning av naturvärdesträd och grov hassel vid behov
- lämpliga åtgärder görs för att ta emot besökare och informera allmänheten om natur- och friluftsvärdena
- lämpliga åtgärder utförs för att främja allmänhetens möjlighet till friluftsliv och motion, såsom underhåll och vid behov nyanläggning av spår samt underhåll av eldplats med dess öppna yta

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Kaxholmens lövskog
Skyddsform	Naturresevat
Areal	33,4 hektar (ha) varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Jönköpings kommun
Socken	Skärstad
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Mittpunktskoordinater	N 6412860 – E 459700 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	4 km sydväst om Skärstad kyrka
Fastighet(er)	Del av Drättinge 1:9 och Drättinge 6:1 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 2e
Markägarkategorier	Kommun
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1a. Gränsen är ej inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Jönköpings kommun

Areal per markslag

Skog	32,3 ha
Impediment	1,1 ha
Vatten	-
Övrigt	-

Naturtyper

Varav Natura 2000-habitat

Ädellövskog	13,0 ha	Boreonemoral ädellövskog (9020)	13,0 ha
Lövsumpskog	1,0 ha	Lövsumpskog (9080)	1,0 ha
Triviallövskog med ädellövinslag	15,4 ha	Ej habitat	
Triviallövskog	2,0 ha	Ej habitat	
Öppen yta (med gles ekskog)	1,0 ha	Ej habitat	
Odlad mark	1,0 ha	Ej habitat	

2.2 Topografi, geologi och hydrologi

Reservatsområdet är 33,4 hektar och ligger strax öster om samhället Kaxholmen inom Skärstaddalen och Biosfärområde Östra Vätternbranterna. Området utgörs av en nordvärd, lövskogsbeklädd sluttning med mellanliggande fossila raviner (vattenflödet är idag avsevärt lägre än vid deras bildande), vissa kraftigt nedskurna och med periodvisa bäckflöden. Skärstaddalen bär många spår från istiden som anses vara viktiga för förståelsen och tolkningen av inlandsisens avsmältning i regionen. Jordarterna består till största delen av morän, sand och silt, men bitvis finns inslag av blockmark.. Sanden och silten avsattes som deltan i forna issjöar som existerade i slutfasen av den senaste istiden. Landhöjningen och avtappningen

av de forna issjöarna har torrlagt dessa deltan som nu ligger som sandiga och siltiga terrasser som flackt sluttar ner mot Landsjön. Direkt efter att terrasserna hade torrlagts har en omfattande yt- och grundvattenerosion startat som skapat djupt nedskurna raviner. De sediment som eroderats bort från terrasserna och skapat ravinerna har istället avsatts i den nuvarande Landsjön. Där har de eroderade sedimenten skapat ett flertal uddar som sticker ut längs Landsjöns södra strand. Underliggande berggrund består av porfyrisk granit samt Visingsöformationens sedimentära lerskiffrar och sandstenar. Jordtäcket är kalkhaltigt vilket avspeglas i områdets höga bonitet (skogsmarkens bördighet). Den höga boniteten beror även på en hög nivå av rörligt markvatten. Mindre områden består av torv (alsumpskogen) samt lerig morän. Höjdskillnaden i området är 70 meter, med högsta punkten 230 meter över havet (m ö h) och den lägsta punkten 160 m ö h. Området ligger inom Landsjöns delavrinningsområde och Motala ströms huvudavrinningsområde.

2.3 Historik och markanvändning

Reservatsområdet utgörs till stor del av tidigare betad öppen mark som idag övergått i lövsuccessioner. Marken har tillhört gården Tullebo och området ovan branten benämndes Nyängen. Kaxholmen är egentligen namnet på bebyggelsen nere vid Landsjön. Den tidigare markanvändningen återspeglas bland annat i skifteskartor från 1776 och 1923. Kartan från år 1776 visar på omfattande slätter av hårdvallsängar i området och endast en mindre del betesmark. År 1923 uppges lövskogen dock helt och hållet vara betesmark. De trädslag som omnämns i handlingarna från 1700-talet är gråal (arre), al, asp, björk, ask, gran, hägg och ek. Skifteskartan från 1923 visar att reservatsområdet utgjordes av skogs- och betesmark. Liksom idag utgjordes området mellan reservatets norra gräns och Landsjön av åkermark. Ekonomiska kartan från 1950 visar att reservatets nordvästra delar utgjordes av öppen, luckig lövskog/betesmark, medan de sydöstra delarna tycks ha ett tätare trädskikt. Naturreservatet ligger inom Skärstaddalen, ett odlings- och herrgårdslandskap med lång bebyggelsekontinuitet. I området finns många gravfält och enstaka gravar från både äldre och yngre järnålder. Inga registrerade fornlämningar går dock att finna inom reservatsgränsen.

2.4 Växt- och djurliv

Området utgörs av blandlövskog med ett stort inslag av ädellövträd, framförallt i form av ek och ask. Några av askarna är uppemot 150 år gamla och även ett antal grövre äldre ekar går att finna i området. Trädskiktet är tydligt skiktat med äldre överståndare som bildar ett relativt glest kronskikt. Skyddsvärda träd som gynnar den biologiska mångfalden inklusive döda stående och liggande grova stammar har inventerats och visar att det finns 307 skyddsvärda träd, varav ca hälften är stående eller liggande döda träd. De vanligaste arterna av skyddsvärda träd är ek (30%), ask (13%), asp (10%), björk (10%) men det finns även grova/hålträd av apel, fågelbär, gran, gråal, hägg, klipbal och sälg. Bilaga 2d visar skyddsvärda träd i området. I hela reservatsområdet växer rikligt med hassel. Många av hasselbuskarna är höga, mycket grova, omfångsrika och med ett stort inslag av död ved, vilket tyder på en långvarig kontinuitet av lövträd i området. Tillgången på grövre död ved från lövträd är bitvis rik och även grova hålträd – träd med håligheter – går att finna. I områdets västra del finns en kraftigt nedskuren ravin som bidrar till att ge fuktighet med en gynnsam effekt på lavar och mossor. I de fuktigaste ravinerna dominerar gråal. I områdets centrala del finns en gammal grustäkt som inte har använts under senare

decennier och därmed har börjat växa igen. På några ställen finns ännu öppna markblottar som gynnar konkurrenssvaga växter och djur. Inom reservatet finns även en yta av åkermark som används som vallodling.

15 rödlistade arter och ett 30-tal andra arter som signalerar höga naturvärden har noterats i reservatsområdet, se bilaga 2c. Markfloran är överlag rik och i de lite fuktigare ravinerna bitvis mycket rik med många krävande arter. Här finns kärlväxter som gulsippa och hybriden svavelsippa (gulsippa x vitsippa), storgröe och vätteros. Likaså är marksvampfloran rik med många sällsynta inslag, såsom den i Småland enda noterade växtplatsen för grönfjällig fjällskivling. Vedsvampfloran är artrik med främst hassel som värd, som exempel kan rostticka, läderskål, barkticka och hasseldyna nämnas. Stor aspticka finns spridd i området. Epifytfloran är artrik på grova askar i fuktiga lägen i ravinerna. Här finns exempelvis platt fjädermossa och traslav. Även den tidigare hotade arten alsidenmossa och den fuktighetskrävande mossan skuggsprötmossa har noterats i området kring reservatet. Molluskfaunan är rik med arter som klubbspolsnäcka och större skogsglanssnäcka i ravinerna vilket tyder på lång skogskontinuitet. Insektsfaunan är dåligt undersökt men av gnaghålén att döma har skalbaggsarten prydnadsbock, som lever i döda hasselstammar, en ovanligt rik förekomst i området. Intressanta noterade rödlistade fåglar är mindre hackspett, gröngöling och nötkråka. Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2c.

2.5 Friluftsliv

Området är flitigt använt för friluftsändamål och mycket väl nyttjat för idrottsändamål sedan ett 60-tal år. Här finns ett elljusspår som ursprungligen inrättades 1988 och sedan 1989 pågår mountainbikeverksamhet i skogen. Sedan 2014 finns en mountainbikebana (MTB-bana) som är öppen för träning hela året och under 2019 anlades ytterligare tre banor med olika svårighetsgrad. En av dessa är inte markerad på reservatskartorna då den är alltför avancerad. I Jönköpings kommuns Översiktsplan 2016 är Kaxholmens lövskog en del i ett större område utpekad för tätortsnära friluftsliv. Idrottsklubben IK Vista nyttjar området för löpning, mountainbike och orientering samt för längdskidåkning vintertid. Utöver ett stort antal mindre stigar i området finns där även en upplyst motionsslinga på 2,5 km. Vintertid används delar av denna för skidåkning. IK Vista ser möjligheter att i framtiden utöka befintlig skidslinga samt koppla samman elljusspåret enligt föreskriftsområde III (se bilaga 1b). En av MTB-slingorna sammanfaller delvis med den upplysta motionsslingan. Spåren sköts och underhålls idag av IK Vista.

Utöver medlemmar i IK Vista nyttjas området främst av närboende för motion, promenader och rastning av hundar. Skola och förskola har gångavstånd till området och använder det frekvent som utflyktsmål för sina friluftsaktiviteter. Franciscusleden, en pilgrimsled mellan Jönköping och Alvastra, passerar parkeringsplatsen norr om reservatet. Lokalavdelningen av föreningen SPF Seniorerna, har anordnat en grillplats med eldstad och bänkar i en öppen glänta utmed elljusspåret.

Området används även för mindre tävlingsarrangemang inom såväl terränglöpning och orientering som mountainbike och skidåkning. Tävlingsarrangemangen riktar sig främst mot barn och ungdomar. På

mountainbikeslingan i området arrangeras årligen tävlingen ”Vista Mountain” av någon av de lokala cykelklubbarna kring Jönköping.

Området är tänkt att även efter reservatsbildningen kunna användas som friluft- och motionsområde i samma utsträckning som det görs idag. I stort bedöms reservatets naturvärden inte påverkas negativt av den aktivitet i form av löpning, orientering, mountainbikecykling eller skidåkning som sker i området idag.

2.6 Bebyggelse och anläggningar

Området gränsar till ett bostadsområde i sydväst samt ett nytt bostadsområde och förskola under uppbyggnad i syd, men inga hus eller andra byggnader ingår i reservatet. Genom reservatsområdet går ett upplyst motionsspår på 2,5 km. En informationstavla med spårinformation etc. finns i reservatets sydvästra hörn. I området finns en iordningställd grillplats med eldstad och bänkar. Två ledningsgator genomkorsar området, dock har ledningarna plockats ner så dessa kommer på sikt att växa igen och bli en del av skogsmiljön. I reservatets nordvästra del följer reservatsgränsen ett elstängsel.

2.7 Källförteckning

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

IK Vista Orienteringskarta F1072 Småland 1999 - Kaxholmen
Jönköpings kommun, 2016. Översiktsplan 2016.

Jönköpings kommun, 2015. Detaljplanplan för del av Drättinge 1:9 m fl.

Jönköpings kommun, 2019. Naturvårdsprogram 2019 för Jönköpings kommun

Jönköpings kommun, Magnus Blom, 2011. Fågelinventering i Kaxholmens lövskog, mars-juni 2011.

Jönköpings kommun, Britt-Marie Lidesten, 1984. Översiktlig vegetationsinventering av lövskogsområde nordost om Kaxholmen. Med förslag till skötselåtgärder.

Jönköpings kommun, Stadsarkitektkontoret.

Lantmäteriet, historiska kartor. Laga skifte 1923, Drättinge.

Lantmäteriet, historiska kartor. Storskifte 1776, Drättinge.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad NRO0608.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2004. Östra Vätterbranternas naturvärden – arter, miljöer och dellandskap. Meddelande 2004:35.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.

Max Koschatzky, 1998. Svampinventering i friluftsområde öster om Kaxholmen.

Naturhistoriska museet Göteborg, Ted von Proschwitz, 2012. Land- och sötvattenslevande mollusker i befintliga och presumtiva naturreservat i Jönköpings kommun.

Pro Natura, Tomas Fasth, 2010. Kaxholmens lövskog – inventering av naturvärden; kärlväxter, lavar, mossor och marksvamp.

SGU. Jordarter (WMS-tjänst)

Siverth. Ingvar, 2016. Brev om IK Vistas historia.

Stadsbyggnadskontoret, 2011. Kaxholmens lövskog – underlag för utökandet av Drättinge naturreservat till att omfatta kommunägda Kaxholmens lövskog.

Svantesson S.-1, 1985: Beskrivning till jordartskartan Jönköping SV. SGU serie Ae 59.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 Övergripande mål med skötseln

Skötseln ska inriktas på att bevara en blandlövskog dominerad av ädellövträd som ek, ask och alm och med inslag av al, asp, hägg och grov hassel, med dess naturliga interna dynamik. Då reservatsområdet har ett högt värde för såväl natur som friluftsliv och motion måste en eventuell intressekonflikt vad gäller olika skötselåtgärder dessa värden emellan lösas från fall till fall. Den naturvårdande skötseln syftar till att i så stor utsträckning som möjligt lämna området till fri utveckling. Skötsel som syftar till att främja områdets värde för friluftsliv, naturupplevelse, idrott och motion bör dock ske löpande, exempelvis genom att områdets leder och elljusspår hålls tydligt utmarkerade och väl framkomliga. Möjlighet ges till skötselåtgärder som syftar till att på ett pedagogiskt vis belysa områdets natur- och geologiska värden. Markförhållandena gör området extremt känsligt för körskador, varför fordon så långt möjligt bör undvikas vid all typ av skötsel.

Almsjuka finns i Skärstaddalen och även i reservatsområdet och det intilliggande statliga naturreservatet Målabråten. Generellt är åtgärder som föreslås mot almsjuka drastiska vilket gör det komplicerat i naturreservat där hänsyn måste tas även till bevarandet av andra naturvärden. Svampen som orsakar almsjuka är en invasiv främmande art (IAS) som får bekämpas mekaniskt i reservatet men inga åtgärder föreslås i nuvarande skötselplan. Askskottssjukan, också orsakad av en svamp som även den räknas som en invasiv art, har kommit till området med följd att många framför allt medelålders askar insjuknar, ofta genom att grenar dör eller att rötterna dör. Askar kan överleva även om de drabbas av askskottssjuka och sjuka askar bör därför inte där det inte är nödvändigt avverkas som en åtgärd för att begränsa spridning av askskottssjuka. Sporer från askskottssjuka sprids från bladskäften på infekterade träd. Det är värdefullt om askarna kan få stå kvar så länge som möjligt om de inte utgör en risk för besökare på markerade stigar och leder. Motsvarande gäller för andra skadesjukdomar till följd av invasiva främmande arter som kan drabba reservatet i framtiden.

Reservatet är indelat i 5 skötselområden:

1. Blandlövskog dominerad av ädellövträd såsom ek och ask
2. Sluttning av lundkaraktär med grov hassel och ek
3. Öppen mark, delvis med grov ek
4. Medelålders klibbalsumpskog på källpåverkad mark
5. Odlingsmark

3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselkarta bilaga 2a.

SKÖTSELOMRÅDE 1	BLANDLÖVSKOG	28,6 HA
Naturtyp:	Ädellövskog	13,0 ha
	Triviallövskog	2,0 ha
	Triviallövskog med ädellövinslag	13,6 ha
Natura 2000-habitat:	Boreonemoral ädellövskog (9020)	13,0 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Skötselområde 1 utgörs av blandlövskog på svagt sluttande terräng med mellanliggande mer eller mindre djupa raver. Ravinerna bidrar till ett fuktigt mikroklimat som gynnar lavar och mossor. Trädsiktet är varierat med bitvis ren ädellövskog där ek och ask dominerar. Andra delar domineras av triviala lövträd såsom asp och björk. Oavsett trädsikt är hasseln genomgående rikligt förekommande i hela området och flertalet av buskarna är höga, grova och omfångsrika. I de fuktigare ravinerna ökar inslaget av gråal och hägg. I området finns mycket liggande och stående död lövträdsved. Markfloran är överlag rik med många krävande arter. Detsamma gäller mark- och vedsvampfloran liksom epifytfloran på grova askar i fuktiga lägen i ravinerna.

Den centrala delen av skötselområde 1 utgörs av en tidigare mindre grustäkt på omkring 1 hektar, där lövträd etablerat sig efter upphörd täktverksamhet. Små sänkor och åsar ger området en omväxlande topografi och björk, asp, sälg och gråal bildar ett ungt trädsikt. Delar av grusmarken är fortfarande blottad, vilket ger förutsättningar för konkurrenssvaga växter och brynararter att etablera sig. I området finns även ett antal öppna gläntor som har en gynnsam effekt på värmeälskande småkryp. Genom området går stigar och ett terrängspår som bland annat används av mountainbikecyklister. Ett nyttjande av stigarna kan till viss del bidra till att grusmarken hålls fortsatt blottad.

BEVARANDEMÅL

Lövskogen ska vara naturskogsartad, ha en lundartad markflora med rik mångfald av kärlväxter, mossor, lavar och svampar och domineras av ädellövträd. Det ska vara en stor trädslagblandning och en flerskiktad krontäckning. Lövskogen ska ha en hög andel gamla och grova lövträd av alla naturligt förekommande trädslag men särskilt av ek, ask, al och asp samt grov hassel. Det ska finnas god tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier, dimensioner och av alla förekommande lövträdslag. Naturlig dynamik, alltså vad som brukar kallas ”fri utveckling”, råder i största möjliga mån och gläntor och solbelysta bryn liksom ytor med blottad grus/sand förekommer. Arealen äldre naturlig blandlövskog är minst 28 ha.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Spärrgreniga ekar ska frihuggas från underväxande sly senast år 2025. Sly och död ved lämnas inom reservatet.
- Luckhuggning kan ske i begränsad omfattning för att skapa ett varierat trädsikt

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Området inventeras ca vart 10 år efter granplantor och plantor av främmande trädslag. Eventuellt uppkomna plantor som utgör ett hot mot området och dess lövträdsdominans tas bort. Enstaka granar lämnas vid behov för att få en nyrekrytering av grova solitärgranar.
- Spärrgreniga eller grova träd samt grov hassel friställs vid behov. Om mängden grova träd inte bedöms tillräcklig bör friställning av enskilda träd ske i syfte att påskynda deras diametertillväxt.

SKÖTSELOMRÅDE 2

Naturtyp:

SLUTNING MED LUNDKARAKTÄR

Triviallövskog med ädellövinslag

1,7 HA

1,7 ha

Natura 2000-habitat: -

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av en östvärd sluttning där grov hassel bildar ett tätt buskskikt med höga och omfångsrika hasselbuskar. I sluttningen växer även ek. Den underväxande markfloran är rik med bland annat skogsbingel, strutbräken och storrams.

BEVARANDEMÅL

Området ska vara av lundkaraktär med ek och hassel. Området ska ha en hög andel grov ek och gammal hassel. Död ved ska förekomma. Markfloran ska vara av lundkaraktär. Arealen triviallövskog med ädellövinslag är minst 1,7 ha.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Spärrgreniga ekar i sluttningen frihuggs från unga lövträd/lövsly och hassel, senast år 2025.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Hela området inventeras ca vart 10 år efter granplantor och plantor av främmande trädslag och eventuellt uppkomna plantor tas bort.
- Spärrgreniga eller grova träd samt grov hassel friställs vid behov.

SKÖTSELOMRÅDE 3 ÖPPNA YTOR 1,0 HA

Naturtyp: Öppen yta (delvis med gles ekskog) 1,0 ha

Natura 2000-habitat: -

OMRÅDESBESKRIVNING

Skötselområde 3a utgörs av en öppen gräsyta med ett glest trädskikt av ek, vissa spärrgreniga. Ett antal äldre, grova ekar går att finna. Området har tidigare betats och här finns betesgynnade kärlväxter som stor blålocka, gulmåra och prästkrage. Förekomsten av död ved i skötselområdet är låg. På den öppna gräsytan i skötselområde 3a finns en eldplats med tillhörande bänkar. Skötselområde 3b utgörs av en öppen gräsyta som används av friluftsliv och motionsverksamhet. Områdenas öppna ytor berikar naturreservatet genom att skapa solinstrålning och förutsättningar för brynmiljöer.

BEVARANDEMÅL

Skötselområdena hålls fortsatt öppna och fria från igenväxningsvegetation. Inom skötselområde 3a finns grov, solbelyst ek samt förekomst av död ved. Kärlväxtfloran är rik på hävdgynnade arter samt lundarter. Andelen öppen mark (med gles ekskog) är minst 1 ha. Områdets eldplats med tillhörande bänkar ska vara i gott skick.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Frihuggning av ek, sker senast år 2025.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Skötselområde 3a och 3b ska regelbundet hållas öppna genom gräs- och buskröjning.
- Spärrgreniga eller grova träd samt grov hassel inom skötselområde 3a friställs vid behov.
- Eldplatsen med tillhörande bänkar inom skötselområde 3a ska hållas i gott skick. Medtag egen ved.
- Hela området inventeras ca vart 10 år efter granplantor och plantor av främmande trädslag och eventuellt uppkomna plantor tas bort.
- Siktfrämjande åtgärder för att framhäva utsikten mot Landsjön utförs vid behov, i syfte att höja upplevelsevärde hos besökarna

SKÖTSELOMRÅDE 4**ALSUMPSKOG****1,0 HA**

Naturtyp:

Lövsumpskog

1,0 ha

Natura 2000-habitat:

Lövsumpskogar (9080)

1,0 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av en jämnårig, medelålders klibbalsumpskog. Marken är källpåverkad och blöt av översilande markvatten. Området har kvalitéer knutna till markförhållanden med översilningsmark och har goda förutsättningar för en rik markflora.

BEVARANDEMÅL

Området utgörs av en olikåldrig och självgallrande klibbalsumpskog med hög luftfuktighet och ett stort inslag död ved. Området har en naturlig hydrologi. Arealen alsumpskog ska vara minst 1 ha. Främmande arter och gran har reducerats så att de inte utgör ett hot mot områdets naturvärden.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Området inventeras ca vart 10 år efter granplantor och plantor av främmande trädslag och eventuellt uppkomna plantor tas bort.

SKÖTSELOMRÅDE 5**BRUKAD ODLINGSMARK****1,0 HA**

Naturtyp:

Odlingsmark

1,0 ha

Natura 2000-habitat: -

OMRÅDESBESKRIVNING

Odlingsmark brukad som åker/vall, omgiven av blandlövskog.

BEVARANDEMÅL

Området utgörs av en fortsatt öppen yta för att berika naturreservatet genom att skapa solinstrålning och förutsättningar för brynmiljöer. Arealen öppen mark är minst 1 ha.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Regelbunden hävd/brukande.
- Borttagande av träd och grenar som är till men för åkerbruket och riskerar säkerheten.

3.3 Friluftsliv och gränser

Reservatets tätortsnära lokalisering gör området välbesökt av det rörliga friluftslivet; fotgängare, joggare, MTB-cyklister, skidåkare. Besökarna håller sig främst på stigsystemet då området i övrigt är relativt svårframkomligt, speciellt under växtsäsong. Vandringsleden Franciscusleden passerar strax norr om reservatet. Reservatets naturvärden bedöms i stort inte påverkas negativt av den aktivitet i form av löpning, orientering, mountainbikecykling eller skidåkning som sker i området idag. Utveckling av friluftslivet kan ske genom samarbete mellan föreningar och olika förvaltningar inom Jönköpings kommun och kan innebära utökad skötsel för att främja reservatets upplevelsevärde samt pedagogiska kvalitéer. För att underrätta reservatets besökare om områdets höga naturvärden och bestämmelser ska ett antal informationsskyltar sättas upp. För lokalisering av informationsskyltar, se karta bilaga 2b.

BEVARANDEMÅL

Naturresevatets gräns ska vara underhållen och utmärkt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Reservatet ska vara lättillgängligt och besökare ska finna information om områdets naturvärden och vilka föreskrifter som gäller. Områdets elljusspår samt MTB-spår ska vara tydligt utmarkerade och väl framkomliga.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturresevatets gräns ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 2 år efter att beslutet om naturresevatet vunnit laga kraft och därefter underhållas.
- Informationsskyltar ska finnas inom 2 år efter att beslutet om naturresevatet vunnit laga kraft. Informationsskyltar ska sättas upp på 5 platser där markerade leder korsar resevatetsgränsen (se karta bilaga 2b) och därefter underhållas löpande. Skyltarna ska visa karta över området, vilka föreskrifter som gäller för området, resevatets biologiska och geologiska värden samt dess värden för friluftslivet. Informationen ska kompletteras med relevanta delar av allemansrätten.
- Vid behov får åtgärder som syftar till att pedagogiskt belysa områdets naturvärden utföras, såsom uppsättande av informationsskyltar med relevant information i anslutning till exempelvis död ved eller naturvärdesträd.
- Områdets elljusspår ska hållas framkomligt för besökare. Träd som riskerar att falla eller som har fallit över spåret ska flyttas åt sidan och grenar och buskar som blockerar framkomligheten ska kapas. Även övrigt flitigt nyttjade stigar och terrängspår för löpning och mountainbike, samt skidspår vintertid, bör hållas väl framkomliga för besökare.

- Inom ramen för naturvärdena får skötselåtgärder som syftar till att främja upplevelsevärde för friluftslivet vid behov utföras längs med flitigt nyttjade stigar, exempelvis siktfrämjande utglesning i form av luckhuggning eller utglesning av buskskiktet
- Det ska vara möjligt att utföra av åtgärder för att ge möjlighet till pedagogisk verksamhet i lämpliga skogsområden, som till exempel att ordna samlingsplatser, bygga vindsydd och andra enkla anordningar av naturmaterial samt sätta upp holkar och enkla skyltar för stigmarkering
- Information om naturreservatet ska finnas lättillgängligt på kommunens webbplats.

UPPLYSNING

- Den lokala idrottsklubben IK Vista har rätt att utföra normalt underhåll av elljusspår samt terrängspår för löpning och mountainbike, liksom att vintertid dra spår för skidåkning. En del av dessa spår sammanfaller med ovan nämnda stigar och en överenskommelse om skötseln mellan föreningen och Jönköpings kommun ska finnas enligt kommunens policy.
- Det bör tecknas någon form av överenskommelse för arrende av odlingsmarken.
- Ingen parkeringsplats anläggs inom reservatet. Istället hänvisas besökande till reservatet som färdas med bil till befintliga parkeringar i närområdet, exempelvis intill IK Vistas klubbstuga strax norr om reservatet och vid det nya bostadsområdet söder om reservatet.

3.4. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

<i>Åtgärd</i>	<i>Var</i>	<i>När</i>	<i>Vem</i>
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 2 år efter lagakraftvunnet beslut	Stadsbyggnadskontoret
Informationsskyltar	Enligt skötselplan	Inom 2 år efter lagakraftvunnet beslut	Stadsbyggnadskontoret
Gräs- och buskröjning för att hålla ytor öppna	Skötselområde 3	Regelbundet vid behov	Tekniska kontoret
Friställning av spärrgreniga eller grova träd samt grov hassel	Skötselområde 1, 2 och 3	Större insats 2021-2025 och sedan vid behov	Tekniska kontoret
Underhåll av elljusspår samt MTB-bana	Hela reservatet	Vid behov	IK Vista
Underhåll av grillplats med tillhörande bänkar	Skötselområde 3	Vid behov	Tekniska kontoret
Siktfrämjande åtgärder för att framhäva utsikten mot Landsjön	Skötselområde 3	Vid behov	Tekniska kontoret
Inventering av granplantor och plantor av främmande trädslag, samt borttagande av eventuellt uppkomna plantor	Skötselområde 1, 2, 3 och 4	Vart 10:e år	Tekniska kontoret i samarbete med stadsbyggnadskontoret
Regelbunden hävd	Skötselområde 5	Årligen	Arrendator/Tekn. kont.

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

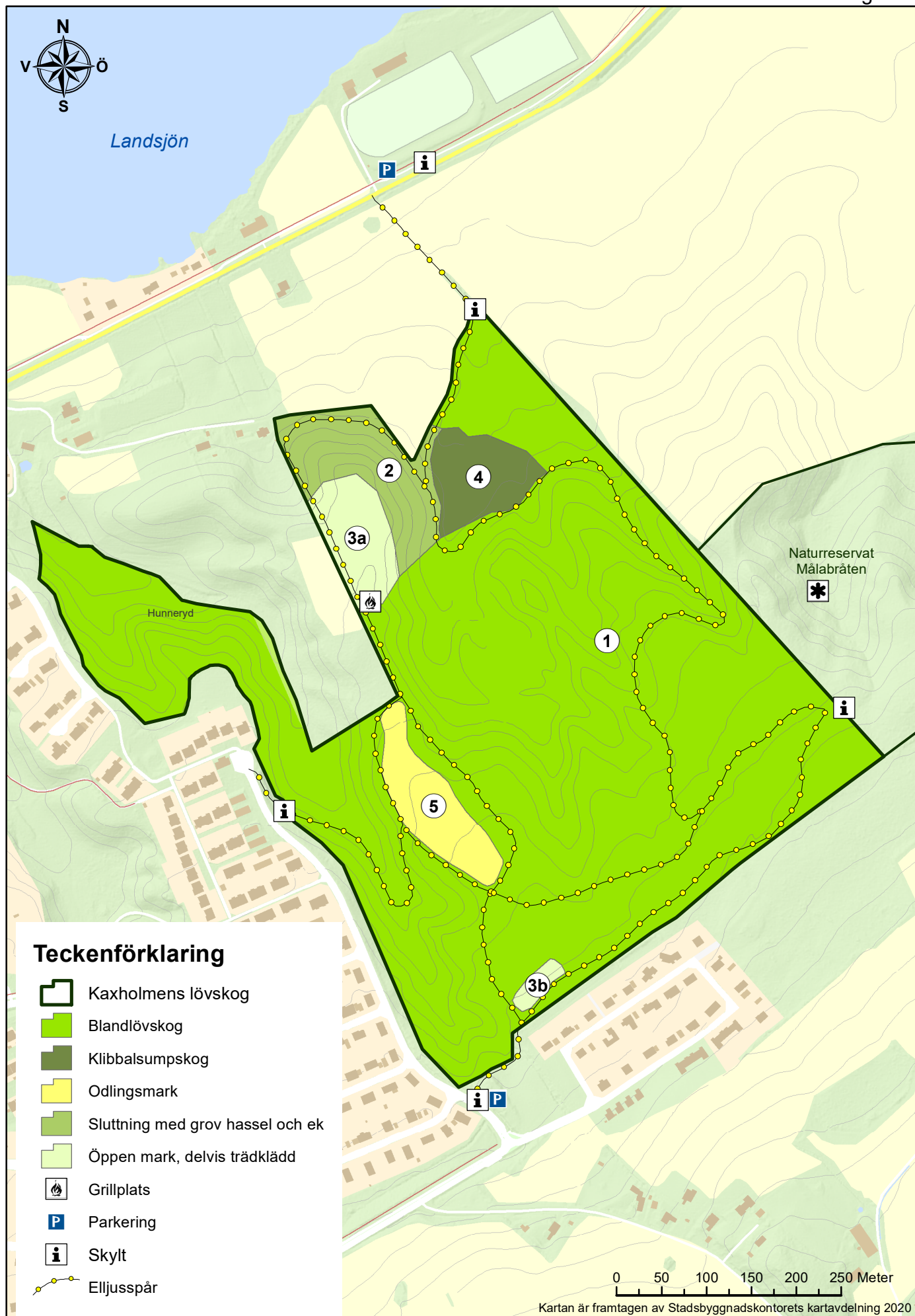
- 2a Skötselområdeskarta
- 2b Friluftskarta
- 2c Artlista
- 2d Skyddsvärda träd
- 2e Fastighetsförteckning med sakägare

Skötselkarta

Naturreservatet Kaxholmens lövskog

Datum: 2020-11-05

Bilaga 2a.

Friluftskarta

Datum: 2020-11-05

Naturreservatet Kaxholmens lövskog

Bilaga 2b.

Bilaga 2c

Urval av arter inom naturreservatet Kaxholmens lövskog i Jönköpings kommun

Nedan redovisas kända förekomster av naturvårdsarter: rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), LC (livskraftig). S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde), EU (art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: AP (Artportalen), B.L. (Britt-Marie Lidesten), D.F. (Dag Fredriksson), M.B. (Magnus Blom), M.K. (Max Koschatzky), T.F. (Thomas Fasth), T.v.P. (Ted von Proschwitz).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter och andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

<i>Art</i>	<i>Kategori</i>	<i>Inventerat</i>	<i>Referens</i>
Kärlväxter			
Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>)	EN	2020	D.F.
Bäckbräsma (<i>Cardamine amara</i>)	S2	2010	T.F.
Gullpudra (<i>Chrysosplenium alternifolium</i>)	S2	2010	T.F.
Gulsippa (<i>Anemone ranunculoides</i>)	S3	2019	D.F.
Hässleklocka (<i>Campanula latifolia</i>)	S3	2010	T.F.
Kransrams (<i>Polygonatum verticillatum</i>)	S3	2010	T.F.
Lundarv (<i>Stellaria nemorum</i>)	S2	2010	T.F.
Lundvårlök (<i>Gagea spathacea</i>)	LC	1982	AP
Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)	S1	2010	T.F.
Skogsalm (<i>Ulmus glabra</i>)	VU	2020	D.F.
Storgröe (<i>Poa remota</i>)	NT, S3	1984	B.L.
Storrams (<i>Polygonatum multiflorum</i>)	S3	2010	T.F.
Strutbräken (<i>Mattenuccia struthiopteris</i>)	S3	2019	D.F.
Trolldruva (<i>Actaea spicata</i>)	S3	2010	T.F.
Vätters (<i>Lathraea squamaria</i>)	S3	2018	AP
Mossor			
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3	2010	T.F.
Krusig ulota (<i>Ulotia crispa</i>)	S2	2010	T.F.
Platt fjädermossa (<i>Neckera complanata</i>)	S3	2010	T.F.
Skuggsprötmossa (<i>Eurhynchium striatum</i>)	S3	2010	T.F.
Stubbspretmossa (<i>Herzogiella seligeri</i>)	S2	2010	T.F.
Trubbfjädermossa (<i>Homalia trichomanoides</i>)	S3	2010	T.F.

Lavar			
Brun nållav (<i>Chaenotheca phaeocephala</i>)	S3	2010	T.F.
Gulnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>)	S2	2010	T.F.
Kornig nållav (<i>Chaenotheca chlorella</i>)	S3	2010	T.F.
Lönnlav (<i>Bacidia rubella</i>)	S2	2010	T.F.
Rosa skärelav (<i>Schismatomma pericleum</i>)	NT, S3	2010	T.F.
Traslav (<i>Leptogium lichenoides</i>)	S3	2010	T.F.
Svampar			
Barkticka (<i>Oxyporus corticola</i>)	S2	2010	T.F.
Brödmärgsticka (<i>Perenniporia medulla-panis</i>)	NT	1998	M.K.
Grönfjällig fjällskivling (<i>Lepiota grangei</i>)	VU	2010	T.F.
Hasseldyna (<i>Hypoxylon howeanum</i>)	NT	2010	T.F.
Kantarellmussling (<i>Plicaturus chrispa</i>)	S3	1998	M.K.
Läderskål (<i>Encoelia furfuracea</i>)	S2	2019	AP
Rosticka (<i>Pbellinus ferruginosus</i>)	S2	2010	T.F.
Stor aspticka (<i>Pbellinus populicola</i>)	NT, S3	2010	T.F.
Veckticka (<i>Antrodia pulvinascens</i>)	NT	2012	M.K.
Insekter			
Prydnadsbock (<i>Anaglyptus mysticus</i>)	NT	2010	T.F.
Aspfjäril (<i>Limenitis populis</i>)	LC	1997	AP
Landlevande mollusker			
Klubbspolsnäcka (<i>Clausilia pumila</i>)	LC	2012	T.v.P.
Mångtandspolsnäcka (<i>Macrogastra plicatula</i>)	LC	2012	T.v.P.
Mindre skogsglanssnäcka (<i>Aegopinella pura</i>)	LC	2012	T.v.P.
Större skogsglanssnäcka (<i>Aegopinella nitidula</i>)	LC	2012	T.v.P.
Fåglar			
Gröngöling (<i>Picus viridis</i>)	NT, EU	2020	D.F.
Gulspurv (<i>Emberiza citrinella</i>)	VU	2016	AP
Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)	NT	2019	AP
Nötkräka (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	NT	2017	AP
Rosenfink (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	VU	2011	M.B.

Källförteckning

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Magnus Blom, 2011. Fågelinventering i Kaxholmens lövskog mars-juni 2011.

Thomas Fasth, 2010. Pro Natura. Kaxholmens lövskog. Inventering av naturvärden; kärlväxter, lavar, mossor och marksvamp.

Max Koschatzky, 1998. Svampinventering i friluftsområde öster om Kaxholmen.

Britt-Marie Lidesten, 1984. Översiktlig vegetationsinventering av lövskogsområde nordost om Kaxholmen. Med förslag till skötselåtgärder. Jönköpings kommun, Stadsarkitektkontoret.

Ted von Proschwitz, 2012. Land- och sötvattenslevande mollusker i befintliga och presumtiva naturreservat i Jönköpings kommun.

Skyddsvärda träd

Naturreservatet Kaxholmens lövskog

Datum: 2020-11-05

Bilaga 2d

